

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΧΗΜΕΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Μ. Τετάρτη 4 Απριλίου 2018 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

Για τις ερωτήσεις **A1** έως **A4** να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή πρόταση.

A1. Θα οξειδωθεί πλήρως σε κετόνη η ένωση:

- α. 1-προπανόλη
- β. μέθυλο-2-προπανόλη
- γ. 2-προπανόλη
- δ. μέθυλο-1-προπανόλη

Μονάδες 5

A2. Αποχρωματίζουν περισσότερο όγκο από το ίδιο διάλυμα Br_2 παρουσία CCl_4 :

- α. τα 5,2 g αιθινίου.
- β. τα $2N_A$ μόρια $\text{CH}_2=\text{CH}_2$.
- γ. τα 11,2 L (STP) $\text{CH}_2=\text{CH}_2$.
- δ. τα 15 mol CH_3-CH_3 .

Δίνονται: A_r : C = 12, H = 1.

Μονάδες 5

A3. Ανήκει στην ομόλογη σειρά των αλκανίων η ένωση με μοριακό τύπο :

- α. C_3H_8
- β. C_3H_4
- γ. C_3H_6
- δ. $\text{C}_3\text{H}_8\text{O}$

Μονάδες 5

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

A4. Δεν είναι συντακτικά ισομερείς οι ενώσεις:

- α. προπίνιο και προπαδιένιο.
- β. προπανάλη και μέθυλο-προπανάλη.
- γ. προπανάλη και προπανόνη.
- δ. 2-προπανόλη και 1-προπανόλη.

Μονάδες 5

A5. Να αντιστοιχίσετε κάθε μοριακό τύπο της πρώτης στήλης με το όνομα της ομόλογης σειράς στην οποία ανήκει στη δεύτερη στήλη. Προσοχή, η αντιστοίχιση να είναι αμφιμονοσήμαντη (δηλαδή ένας τύπος της πρώτης στήλης αντιστοιχίζεται με μία μόνο ομόλογη σειρά της δεύτερης στήλης).

ΜΟΡΙΑΚΟΙ ΤΥΠΟΙ	ΟΜΟΛΟΓΕΣ ΣΕΙΡΕΣ
A. C_2H_4O	α. Αλκίνια
B. C_3H_6O	β. Κορεσμένα μονοκαρβοξυλικά οξέα
Γ. CH_2O_2	γ. Κορεσμένες μονοσθενείς αλδεΐδες
Δ. C_4H_6	δ. Αλκαδιένια
E. C_2H_2	ε. Κορεσμένες μονοσθενείς κετόνες

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το απόσπασμα που ακολουθεί, να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Από τη Βιομηχανική Επανάσταση μέχρι σήμερα η συγκέντρωση του CO_2 στην ατμόσφαιρα έχει ανέλθει σημαντικά. Πολλοί κλιματολόγοι ανησυχούν ότι η αύξηση αυτή θα οδηγήσει σε ολοένα και μεγαλύτερη ανύψωση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη, αλλάζοντας δραματικά το κλίμα του πλανήτη και εντείνοντας ένα πολύ γνωστό φαινόμενο.

- α. Ποιο γνωστό φαινόμενο αφορά το παραπάνω απόσπασμα και ποια άλλα αέρια είναι υπεύθυνα για το φαινόμενο αυτό εκτός από το CO_2 ;

Μονάδες 6

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

β. Να προτείνετε δύο τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού.

Μονάδες 2

B2. Κορεσμένη μονοσθενής αλκοόλη είναι το 4^ο μέλος της αντίστοιχης ομόλογης σειράς. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν και αφορούν την αλκοόλη αυτή.

α. Να γραφούν και να ονομαστούν τα ισομερή της αλκοόλης αυτής, χαρακτηρίζοντάς τα ως 1^ο ταγείς, 2^ο ταγείς ή 3^ο ταγείς αλκοόλες.

Μονάδες 4

β. Ένα από τα παραπάνω ισομερή δε μπορεί να αποχρωματίσει όξινο διάλυμα ερυθροϊώδους $KMnO_4$. Ποιο είναι το ισομερές αυτό; Να αιτιολογηθεί η επιλογή σας.

Μονάδες 2

γ. Να κάνετε την αντίδραση ενός ισομερούς της επιλογής σας, από αυτά που βρήκατε στο ερώτημα (α), με το μεταλλικό Na.

Μονάδες 2

B3. Σε εργαστηριακό πάγκο Χημείας υπάρχουν τέσσερα δοχεία που περιέχουν τις οργανικές ενώσεις CH_3COOH , CH_3CH_2OH , $CH_3CH=O$, $CH_2=CH_2$. Οι ετικέτες των δοχείων έχουν σβηστεί και πρέπει να βρείτε ακριβώς ποιο είναι το περιεχόμενο κάθε δοχείου. Στη διάθεση σας έχετε τα παρακάτω αντιδραστήρια:

- Καστανέρυθρο διάλυμα Br_2 παρουσία CCl_4
- Ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη $CaCO_3$
- Μεταλλικό Na

Παρακάτω περιγράφεται η πειραματική διαδικασία που ακολούθησε ένας πρωτοετής φοιτητής Χημείας για να ταυτοποιήσει το περιεχόμενο κάθε φιάλης. Να συμπληρώσετε τα κενά ώστε να παρουσιαστεί η πλήρης διαδικασία:

Αρχικά, λαμβάνω δείγμα από κάθε φιάλη και το διαβιβάζω στο διάλυμα Br_2 παρουσία CCl_4 . Από τα 4 δείγματα εκείνο που διαπιστώνω ότι .....το διάλυμα Br_2 προέρχεται από τη φιάλη που περιέχει την ένωση ..... Κατόπιν, λαμβάνω ξανά δείγμα από τις άλλες τρεις φιάλες και ρίχνω σε κάθε ένα ίση ποσότητα $CaCO_3$. Από τα δείγματα αυτά εκείνο που αντιδρά με το $CaCO_3$ ελευθερώνοντας αέριο ..... αντιστοιχεί στην ένωση ..... Τέλος, λαμβάνω δείγμα από τις δύο υπολειπόμενες

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

φιάλες και ρίχνω σε κάθε ένα ρινίσματα Na. Αυτό που αντιδρά με το Na ελευθερώνοντας φουσαλίδες αερίου ..... αντιστοιχεί στην ένωση .....

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Αλκίνιο όγκου 2,24 L σε STP συνθήκες καίγεται πλήρως με περίσσεια O_2 και έτσι παράγονται 17,6 g CO_2 . Να απαντηθούν οι ακόλουθες ερωτήσεις:

α. Να βρεθούν και να ονομαστούν τα συντακτικά ισομερή του αλκινίου αυτού (να συμπεριλάβετε στην απάντησή σας και τα ισομερή ομόλογης σειράς).

Μονάδες 6

β. Να απαντήσετε εάν κάποιο από τα παραπάνω ισομερή αντιδρά με νάτριο και να γράψετε την αντίδραση αυτή.

Μονάδες 2

γ. Να γράψετε την αντίδραση του ισομερούς που διαλέξατε στο ερώτημα (β) με νερό παρουσία $HgSO_4$, Hg , H_2SO_4 και να ονομάσετε το προϊόν της αντίδρασης.

Μονάδες 2

Γ2. Διαθέτουμε τρεις οργανικές ενώσεις X, Ψ, Z για τις οποίες γνωρίζουμε αντίστοιχα τα εξής:

- Η X είναι το αλκάντο με την πιο μικρή σχετική μοριακή μάζα.
- Η Ψ είναι ισομερής ομόλογης σειράς με το προπαδιένιο.
- Η Z είναι το δεύτερο μέλος της ομόλογης σειράς των αλκενίων.

Να βρεθούν:

α. Οι συντακτικοί τύποι και τα ονόματα των ενώσεων X, Ψ, Z.

Μονάδες 3

β. 0,8 mol της Ψ αντιδρούν πλήρως με περίσσεια H_2 παρουσία νικελίου, Ni. Να βρεθεί η μάζα του οργανικού προϊόντος που παράγεται από την αντίδραση.

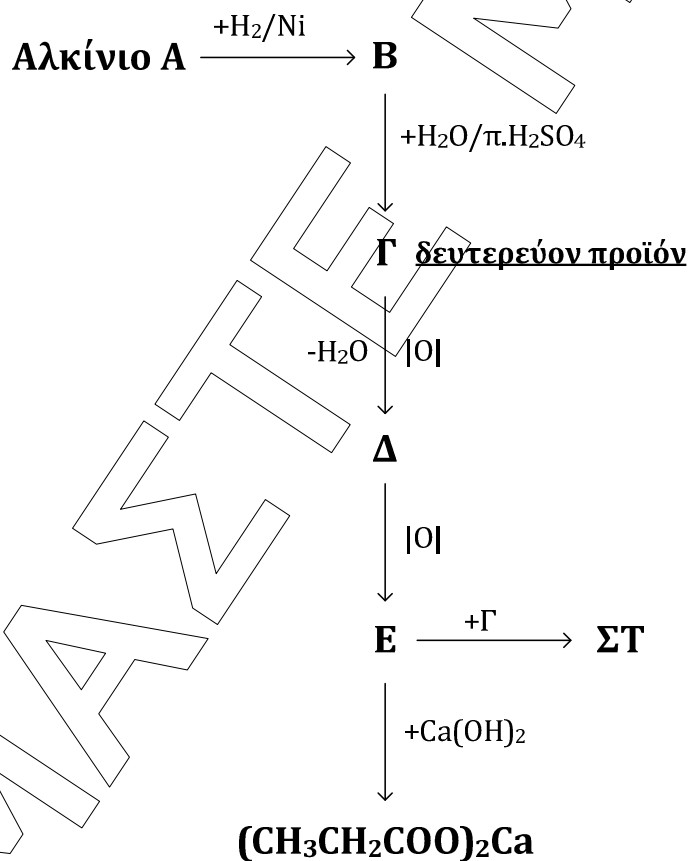
Μονάδες 2

γ. 84 g της Z διαβιβάζονται μέσα σε καστανέρυθρο διάλυμα Br_2 συγκέντρωσης 0,8M και όγκου 500 mL. Να βρείτε τι χρώμα θα έχει το διάλυμα που θα προκύψει μετά την αντίδραση.

Μονάδες 4

Δίνονται οι σχετικές ατομικές μάζες: A_r : H = 1, O = 16, C = 12, Br = 80.

Γ3. Να βρεθούν οι συντακτικοί τύποι των οργανικών ενώσεων Α, Β, Γ, Δ, Ε και ΣΤ στο ακόλουθο διάγραμμα χημικών μετατροπών:

(Μονάδες 6)

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Σε ένα δοχείο βρίσκεται η οργανική ένωση E για την οποία γνωρίζουμε τα εξής:

- Έχει M_r ίδιο με αυτό που έχει το μεθανικό οξύ.
- Αποτελείται μόνο από C, H και O.
- Έχει τόσα άτομα O όσα έχει μια κορεσμένη μονοσθενής αλδεύδη.
- Η αναλογία ατόμων C/H μέσα στο μόριό της είναι 1/3.
- Αντιδρά με μεταλλικό Na ελευθερώνοντας αέριο H_2 .

Να βρείτε τον μοριακό τύπο, τον συντακτικό τύπο και το όνομα της ένωσης E.

Μονάδες 12

Δ2. Έχουμε δύο διαδοχικά μέλη της ομόλογης σειράς των αλκινίων, τα αλκίνια A και B. Αν κάνω προσθήκη ισομοριακής ποσότητας H_2 σε ορισμένη ποσότητα A και κατόπιν προσθήκη περίσσειας νερού στο οργανικό προϊόν που θα προκύψει, παράγεται μοναδικό οργανικό προϊόν Γ που οξειδώνεται πλήρως σε δύο στάδια δίνοντας καρβοξυλικό οξύ Δ. Να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις :

α. Να βρείτε τους συντακτικούς τύπους των ενώσεων A, B, Γ, Δ.

Μονάδες 6

β. Λαμβάνω ομογενές μίγμα των παραπάνω αλκινίων, μάζας 10,6 g. Κατά την αντίδραση του μίγματος αυτών των αλκινίων με περίσσεια Na, εκλύονται 4,48 L (STP) αερίου. Να βρείτε τη μάζα κάθε αλκινίου στο μίγμα αυτό.

Μονάδες 7

Δίνονται οι σχετικές ατομικές μάζες: A_r : H = 1, O = 16, C = 12.